

PROGRAM WYCHOWAWCZY
ZESPOŁU SZKÓŁ SPECJALNYCH
PRZY OŚRODKU TERAPII NERWIC
DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
W ORZESZU

*„Jakikolwiek chaos nie panowałby na zewnątrz –
postarajmy się, aby przynajmniej tutaj panował porządek,
sprawiedliwość i możliwość nauki
i tolerancja
i śmiech
i fascynacja”.*

Pam Brown

• ZAŁOŻENIA PODSTAWOWE PROGRAMU

Program Wychowawczy Zespołu Szkół Specjalnych przy Ośrodku Terapii Nerwic został opracowany po wcześniejszym rozpoznaniu potrzeb uczniów, oczekiwań rodziców oraz nauczycieli. Został on oparty na misji i wizji szkoły. Opisuje treści i działania zakresie wychowania i opieki. Szkoła oraz poszczególni nauczyciele są zobowiązani do podejmowania działań mających na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia dostosowane do jego potrzeb i możliwości.

Głównym celem wychowawczym naszej szkoły jest stworzenie warunków wspomagających proces leczenia w Ośrodku Terapii Nerwic, a także wszechstronny rozwój osobowy ucznia w wymiarze intelektualnym, fizycznym, emocjonalnym, społecznym, moralnym i duchowym.

Stworzony przez nas model wychowawczy zakłada, że osiągnięcie przez niego pełni rozwoju osobistego jest możliwe tylko wtedy, gdy zapewnimy mu sprzyjające środowisko wychowawcze. Szkoła musi być przede wszystkim bezpieczna i przyjazna uczniowi, reagująca na problemy. Nauczyciele i wychowawcy zapewniają dzieciom kompleksową i profesjonalną opiekę dydaktyczno-wychowawczą w trakcie leczenia. Uczniowie doświadczają atmosfery życzliwości i bezpieczeństwa, traktowani są podmiotowo, mogą oczekiwać pomocy oraz akceptacji ze strony nauczycieli i rówieśników. Wszystkich łączy, życzliwość, wzajemny szacunek, wola współpracy w budowaniu szkoły przyjaznej dziecku. Rodzice są partnerami w procesie edukacyjno –wychowawczym swoich dzieci. Najwyższą wartością w szkole jest dobro dziecka i jego przyszłość.

Podstawą prawną Szkolnego Programu Wychowawczego są:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
- Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 roku wraz z późniejszymi zmianami,
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka,
- Konwencja o Prawach Dziecka,
- Podstawa Programowa Kształcenia Ogólnego,
- Europejska Karta Praw Dziecka w Szpitalu,
- Statut Szkoły.

II MISJA I KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA SZKOŁY

„Każdemu dziecku naprzeciw. Przez naukę i terapię do zdrowia”

Chcemy być szkołą, która kształci uczniów na miarę XXI wieku, wszechstronnie rozwiniętych, radzących sobie we współczesnym świecie oraz stawiających czoła coraz bardziej wymagającej rzeczywistości.

Głównymi założeniami koncepcji funkcjonowania Zespołu Szkół są :

- nakierowywanie działań szkoły na wszechstronny rozwój ucznia z uwzględnieniem jego realnych możliwości i oczekiwań,
- planowanie działań wychowawczych,
- profesjonalne organizowanie pracy rad pedagogicznych jako zespołu ludzi w pełni identyfikujących się z celami rozwojowymi szkoły i całego zespołu,
- podniesienie efektywności współpracy rodziców ze szkołą poprzez zaoferowanie rodzicom różnorodnego wsparcia wychowawczego,
- kontynuacja efektywnej, profesjonalnej współpracy z dyrekcją i pracownikami Ośrodka.

Koncepcja opiera się na standardach oceny jakości pracy szkoły w zakresie czterech obszarów jej funkcjonowania - efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły , zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 maja 2013 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Najważniejszym zadaniem naszej szkoły jest wkomponowanie oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych w proces leczenia oraz zachowanie ciągłości w procesie dydaktyczno - wychowawczym dziecka.

Wypełniając zadania obejmujące edukację i wychowanie chcemy skoncentrować się na:

- wspomaganiu procesu leczenia oraz ułatwianiu uczniom – pacjentom procesu adaptacji do środowiska szpitalnego poprzez stwarzanie atmosfery bezpieczeństwa, zrozumienia i przyjaźni,
- kontynuowaniu pracy pedagogicznej szkół macierzystych uczniów w oparciu o nową podstawę programową,
- organizowanie i prowadzenie zajęć o charakterze terapeutycznym,
- rozbudzenie i rozwijaniu wrażliwości estetycznej dziecka oraz jego zdolności twórczych,

- promowaniu i wyrabianiu postaw zdrowego stylu życia,
- wszechstronnej pomocy dziecku,
- monitorowaniu realizacji ramowych planów nauczania szkół, do których przed przyjęciem uczęszczali uczniowie,
- uatrakcyjnieniu i dostosowaniu programu zajęć wychowawczych do potrzeb i możliwości uczniów,
- wykorzystaniu zajęć z art.42 w celu optymalizacji realizacji programów nauczania,
- współpracy nauczycieli i wychowawców z pracownikami Ośrodka Terapii Nerwic,
- dostosowaniu wymagań programowych do wysiłkowych i psychofizycznych możliwości ucznia,
- poszerzaniu zainteresowań i wiedzy o środowisku naturalnym, tradycjach, zwyczajach, kulturze i sztuce,
- przyczynianiu się do utrzymania przez dziecko kontaktów z rodziną i szkołą macierzystą, a tym samym do przygotowania ucznia, aby w łatwy sposób mógł ponownie adoptować się do swojego środowiska,
- wzmacnianiu pożądanym zachowań zgodnych z ogólnie przyjętymi normami i zasadami obowiązującymi w społeczności uczniowskiej, zawartymi w Statucie szkoły.

III WIZJA SZKOŁY

Nasza szkoła :

- stwarza warunki do harmonijnego rozwoju uczniów
- wykazuje wysoki poziom nauczania
- jest bezpieczna
- rozpoznaje i rozwija indywidualne potrzeby uczniów;
- szanuje i respektuje prawa uczniów
- propaguje zdrowy tryb życia
- wspiera rodziców w procesie wychowania i kształcenia dzieci.

Pragniemy, aby nasza szkoła była postrzegana w środowisku lokalnym jako instytucja dobra, przyjazna i życzliwa uczniom, zapewniająca im wszechstronny rozwój. Naszym celem jest wychowanie człowieka kulturalnego, odpowiedzialnego, aktywnego, twórczego, wrażliwego, otwartego na potrzeby

drugiego człowieka, mającego poczucie więzi ze swoim miastem, regionem, ze swoją Ojczyzną, człowieka prawego i tolerancyjnego.

IV CELE OGÓLNE PROGRAMU

1. Wspomaganie wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka w wymiarze intelektualnym, emocjonalnym, moralnym, społecznym, estetycznym i prozdrowotnym.
2. Działania dostosowane do indywidualnych możliwości intelektualnych, emocjonalnych, psychofizycznych i środowiskowo-rodzinnych ucznia
3. Kształtowanie u uczniów właściwych postaw społecznych i obywatelskich.

V CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Rozwijanie sfery intelektualnej:

- doskonaleniem umiejętności spostrzegania,
- doskonaleniem umiejętności skupienia uwagi,
- zadania związane z rozwojem pamięci i myślenia (ćwiczenie pamięci mechanicznej i logicznej, rozwój wyobraźni,
- zadania związane z rozwojem mowy (wzbogacenie słownictwa, doskonalenie umiejętności komunikacji interpersonalnej, doskonalenie i rozwijanie umiejętności czytania, rozwijanie zainteresowań czytelniczych, doskonaleniem umiejętności słuchania wypowiedzi innych),
- przygotowanie dzieci do zajęć dydaktycznych w szkole (odrabianie zadań domowych, pomocy słabszym uczniom przy odrabianiu zadań, motywowanie do nauki szkolnej),
- utrwalanie i wzbogacanie wiedzy szkolnej (stosowanie wiedzy w praktycznym działaniu, organizowanie i przeprowadzanie gier i zabaw dydaktycznych, indywidualna pomoc w pokonywaniu trudności z przyswojeniem materiału nauczania.

Rozwijanie sfery emocjonalnej:

- kształtowanie umiejętności nazywania i wyrażania przeżywanych emocji (ekspresja słowna, artystyczna),

- doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- pogłębianie więzi emocjonalnych ze środowiskiem rodzinnym i koleżeńskim,
- rozwijanie inicjatywy i samodzielności,
- kształtowanie nawyków pracy nad sobą, samodoskonalenia i samokształcenia,
- likwidacja stanów frustracyjnych (metody relaksacyjne),

Rozwijanie sfery moralno – społecznej:

- kształtowanie umiejętności społecznych,
- wdrażanie do zachowań społecznie akceptowanych (pomaganie innym, współpraca w grupie, poczucie odpowiedzialności, aktywne działanie na rzecz szkoły, przestrzeganie zasad i regulaminu, poszanowanie własności osobistej i społecznej),
- kształtowanie umiejętności samooceny,
- przygotowanie do wypełniania ról społecznych,
- wdrażanie do samodzielnego zagospodarowania czasu wolnego,
- kształtowanie postawy obywatelskiej i patriotycznej (Samorząd Uczniowski, uroczystości związane ze świętami państwowymi).

Wychowanie estetyczne:

- rozwijanie wrażliwości estetycznej,
- dbałości o estetykę i kulturę spożywania posiłków,
- kulturalne zachowanie się w miejscach publicznych,
- estetyczne wykonywanie prac,
- rozwijanie poczucia estetyki i piękna otaczającej przyrody,
- poszanowania pracy innych związanej z dbałością o ład i porządek,
- dbałości o estetyczny wygląd osobisty (adekwatny ubiór do pory roku i okoliczności) i otoczenia,

Edukacja prozdrowotna:

- doskonalenie małej i dużej motoryki,
- kształtowanie prawidłowej postawy ciała i koordynacji ruchowej,
- nabywanie umiejętności dbania o własne zdrowie i higienę osobistą,
- dbanie o bezpieczeństwo swoje i innych (poznanie zasad poruszania się po drodze, przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas gier i zabaw ruchowych),

- propagowanie zdrowego stylu życia (zdrowa żywność, aktywność fizyczna),
- rozwijanie postawy proekologicznej (Dni Ziemi, Sprzątanie Świata, segregacja śmieci, zbiórka baterii),
- uświadomienie skutków zażywania środków psychoaktywnych, alkoholu, papierosów, narkotyków,
- zapobieganie uzależnieniom od TV , komputera i telefonu komórkowego,
- wdrażanie do aktywnych form rekreacji,

Kompleksowe oddziaływania wychowawczo - terapeutyczne:

- współpraca ze szkołą macierzystą i rodzicami,
- stosowanie naprzemienności zajęć,
- dostosowywanie wymagań i treści do możliwości psychofizycznych ucznia,
- rozpoznawanie problemów wychowawczych, aktywność szkolnych zespołów wychowawczych, zespołów problemowych, w tym ds. pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- rozwijanie samorządności (audycje szkolnego radiowęzła, gazetka szkolną, współorganizowanie imprez szkolnych),
- stosowania nowoczesnych metod nauczania,
- indywidualizacja pracy z uczniem,
- współpraca z kadrą terapeutyczną Ośrodka Terapii Nerwic,
- możliwość wyboru przez ucznia tematyki zajęć,

VI PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH

- Styczeń, luty – **Planowanie krótkoterminowe i długoterminowe**

Cele:

- nabywanie umiejętności wyznaczania celów krótkoterminowych i długoterminowych,
- rozwijanie umiejętności planowania swojego czasu,
- przewidywanie efektów własnej pracy,
- nabywanie umiejętności modyfikowania swoich działań w zależności od potrzeby,
- kształtowanie umiejętności samooceny,
- bezpieczne spędzanie wolnego czasu,

- wdrażanie do wywiązywania się z obowiązków szkolnych,

Zadania:

- wyznaczanie sobie celu i dążenie do niego,
- zapoznanie z pojęciami: cel krótkoterminowy, cel długoterminowy, planowanie,
- określanie mocnych i słabych stron charakteru,
- wyrabianie nawyku obowiązkowości,
- pełnienie ról społecznych w klasie ,
- budowanie samorządności w klasie i szkole,

Marzec - **Pozytywne relacje**

Cele:

- poznanie zasad skutecznego komunikowania się,
- dbałość o kulturę słowa,
- kształtowanie pozytywnych relacji pomiędzy rówieśnikami,
- budowanie atmosfery współpracy i koleżeństwa,
- doskonalenie umiejętności współżycia w społeczności klasowej i szkolnej,
- nabywanie umiejętności słuchania innych i wczuwania się w ich sytuację,
- nauka konstruktywnego wyrażania swoich emocji.

Zadania:

- przypomnienie i wdrażanie zasad dobrego zachowania,
- dostarczenie wiedzy dotyczącej budowania wizerunku człowieka godnego zaufania,
- dostarczenie wiedzy na temat emocji oraz typów zachowań i ich wpływu na stosunki międzyludzkie,
- integracja zespołu klasowego,
- zapoznanie się z pojęciami : asertywność, parafraza,
- zapoznanie się z formami mówienia "nie",
- zaznajomienie z numerami telefonów instytucji niosących pomoc w razie niebezpieczeństwa,
- doskonalenie umiejętności pracy w grupie.

Kwiecień – Jestem twórcą i odbiorcą kultury

Cele:

- rozwijanie zainteresowań filmem, sztuką teatralną, operą,
- wyrabianie nawyku uczestniczenia w konkursach szkolnych i pozaszkolnych,
- uczenie świadomego korzystania z dóbr kulturalnych,
- kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich,
- kształtowanie postaw patriotycznych związanych z tożsamością kultury europejskiej,
- uwrażliwianie na piękno polskich zwyczajów, obrzędów i tradycji.

Zadania:

- udział uczniów w konkursach plastycznych, recytatorskich oraz szkolnych przedstawieniach teatralnych i koncertach,
- poznanie symboli narodowych,
- udział w uroczystościach szkolnych z okazji świąt państwowych,
- rozbudzanie zainteresowań czytelniczych,
- zajęcia w bibliotece szkolnej,
- organizowanie wystaw z wytworami uczniów.

Maj – Obowiązki oraz prawa ucznia, prawa dziecka, prawa człowieka

Cele:

- poznanie obowiązków ucznia, pacjenta,
- poznanie praw ucznia, dziecka, człowieka,
- zapoznanie ze Statutem Zespołu Szkół Specjalnych, regulaminami poszczególnych pracowni, innymi zasadami obowiązującymi w szkole,
- zapoznanie z konsekwencjami nieprzestrzegania zasad i korzyści płynące z wywiązywania się z nich,
- nabywanie umiejętności korzystania ze swoich praw,
- nabywanie umiejętności respektowania praw innych.

Zadania:

- zapoznanie z pojęciami „prawo” i „obowiązek”,

- analiza dokumentów stanowiących o prawach dziecka, pacjenta, ucznia, człowieka,
- ustalenie praw i obowiązków panujących w klasie,
- tworzenie regulaminów pracowni,

Czerwiec - **Rozwijam swoje zainteresowania**

Cele

- nabywanie umiejętności aktywnego poznawania świata,
- rozwój zainteresowań i talentów,
- propagowanie czytelnictwa i rozwijanie kultury czytelniczej i medialnej.

Zadania do realizacji:

- umożliwianie uczniom uczestniczenia w sytuacjach wymagających samodzielności i odpowiedzialności,
- zachęcanie do aktywności intelektualnej,
- praca z uczniem uzdolnionym poprzez dobór odpowiednich metod i form rozwijających zainteresowania,
- samokształcenie i docieranie do informacji,

Lipiec, sierpień – **Żyję bezpiecznie i zdrowo**

Cele:

- promowanie zdrowego stylu życia,
- poznanie zagrożeń cywilizacyjnych,
- wdrażanie wychowanków do aktywnego działania na rzecz zdrowia własnego i publicznego,
- wdrażanie do dbałości o estetykę i czystość otoczenia,
- aktywny wypoczynek,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne decyzje
- wyrabianie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych

Zadania:

- rozbudzenie zainteresowań ucznia własnym zdrowiem,
- higiena stosunków międzyludzkich: kultura w zespole współpacjentów,

- kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych,
- kształtowanie właściwych nawyków higienicznych,
- zapoznanie z tematyką problemów okresu dorastania i odpowiedzialności za własne decyzje,
- dostarczenie informacji na temat form pomocy i instytucji jej udzielających w sytuacjach kryzysowych,
- uświadomienie zagrożeń związanych z nałogami i uzależnieniami,
- poznanie zasad ruchu drogowego,
- kształtowanie umiejętności i nawyku rozpoznawania znaków drogowych na drogach publicznych,
- dostosowanie wymagań do możliwości psychofizycznych ucznia - pacjenta,

Wrzesień – Nauka i ja

Cele:

- organizacja zespołu klasowego,
- troska o estetykę klasy i szkoły,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne decyzje,
- kształtowanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej, regionalnej,
 - budowanie atmosfery współpracy i koleżeństwa,
 - rozwijanie samorządności uczniów,
- rozwijanie samodzielności w zdobywaniu wiedzy, informacji i umiejętności,
- wspieranie uczniów zdolnych w rozwijaniu ich umiejętności,
- pomoc uczniom ze specyficznymi trudnościami w nauce

Zadania:

- integracja zespołu klasowego,
- uczenie umiejętności wyznaczania celów krótkoterminowych i długoterminowych oraz planowania czasu,
- nabywanie umiejętności nawiązywania pozytywnych kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi,
- zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia,
- wybór Samorządu Uczniowskiego, samorządu klasowego,
- wdrażanie do systematyczności i obowiązkowości,
- nauka samodzielnego korzystania z biblioteki,
- nauka korzystania ze słowników, encyklopedii i pomocy szkolnych,

- uczenie posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjnymi i komunikacyjnym,
- bezpieczne korzystanie z Internetu,
- kształtowanie doskonalenia technik uczenia się i przyswajania wiedzy,

Październik - **Świat jest piękny**

Cele :

- szerzenie wiedzy na temat wpływu środowiska na zdrowie i życie człowieka,
- rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska,
- wyrabianie u uczniów wrażliwości na piękno naszej ojczyzny,
- kształtowanie osobowości zdolnej do krytycznego myślenia,
- kształtowanie wrażliwości na zagrożenia środowiska i los istot żywych.

Zadania :

- rozwijanie proekologicznej postawy ucznia poprzez poznawanie literatury popularnonaukowej,
- zachęcanie do zbiórki i segregacji surowców wtórnych,
- zapoznanie z obszarami chronionymi oraz zasadami zachowania się w ich granicach,
- wdrażanie do dbałości o estetykę i czystość otoczenia,
- dostarczanie wiedzy na temat sposobów przeciwdziałania degradacji środowiska,
- dokarmianie dzikożyjących zwierząt,

Listopad - **Czas pamięci**

Cele:

- wychowanie patriotyczne,
- wychowanie regionalne,
- wychowanie obywatelskie.

Zadania:

- budzenie tożsamości z miejscem zamieszkania,
- troska o miejsce pamięci: Pomnik Ofiar Hitleryzmu,
- zapoznanie z historią kraju i regionu,
- poznawanie miejsc pamięci narodowej,
- wpajanie szacunku dla tradycji, historii i symboli narodowych,
- zapoznanie z dziedzictwem polskiej kultury,
- udział w uroczystościach szkolnych i miejskich z okazji świąt państwowych,

- wdrażanie do posługiwania się piękną i poprawną polszczyzną,
- rozbudzanie zainteresowań czytelniczych,
- rozwijanie samorządności.

Grudzień – **Ja i inni**

Cele:

- kształtowanie postawy tolerancji i akceptacji dla innych,
- integracja uczniów w oparciu o dialog i współdziałanie,
- wyrabianie właściwego stosunku do osób niepełnosprawnych,
- gotowość do niesienia pomocy innym,
 - doskonalenie umiejętności współżycia w społeczności klasowej i szkolnej
 - kształtowanie właściwego stosunku do dziadków, rodziców, rodzeństwa i innych członków rodziny,
 - umacnianie naturalnych więzi uczuciowych w rodzinie,
 - dostrzeganie piękna tradycji świątecznych,
- poznanie swojego regionu i jego kultury.

Zadania do realizacji:

- poznawanie symboli, tradycji i obrzędów szkolnych, narodowych, europejskich,
- dostrzeganie i rozwijanie kulturowych wartości rodzinnych w powiązaniu z kulturą wspólnoty lokalnej,
- kształtowanie umiejętności pielęgnowania i kultywowania tradycji rodzinnych,
- uświadomienie znaczenia pozytywnych więzi i relacji w rodzinie, grupie społecznej i okazywanie szacunku ludziom starszym i chorym,
- kultywowanie tradycji świątecznych,
- kształtowanie umiejętności samooceny,
- określanie mocnych i słabych stron charakteru,
- zapoznanie z zasadami *sovoir-vivre'u*,
- zwracanie uwagi na kulturę osobistą i kulturę języka,
- rozwijanie umiejętności komunikowania się w grupie,
- uwrażliwienie na potrzeby innych,
- troska o bezpieczeństwo swoje i innych.

VII FORMY REALIZACJI

Rozmowy terapeutyczne:

- zapoznanie z zasadami obowiązującymi w ZSS,
- pogadanki wspierające,
- relaksacja (ćwiczenia oddechowe, elementy treningu autogenego Schulza, słuchowiska),
- tworzenie przyjaznej atmosfery na zajęciach,
- troska o wystrój sali (gazetki, dostęp do pomocy dydaktycznych),
- różnorodność zajęć (sportowe, plastyczno-techniczne, muzyczne, krawieckie, klub filmowy, spacer, komputerowe),
- elementy socjoterapii (zabawy integrujące grupę),
- organizacja imprez okolicznościowych (imprezy tematyczne, konkursy, dyskoteki),
- stosowanie naprzemienności zajęć,
- stosowanie metod aktywnych i wykorzystywanie technologii informacyjnej,
- trening czystości,
- trening kontrolowania agresji,
- odgrywanie scenek,
- bajkoterapia,
- pomoc w odrabianiu zadań domowych,
- zajęcia kreatywne rozwijające zdolności uczniów i pogłębiające kreatywność,
- konsekwentne i systematyczne stosowanie procedur (ustalenia we współpracy międzyresortowej),
- współpraca z psychologiem, pedagogiem, wychowawcą klasy, zespołem terapeutycznym,
- godziny do dyspozycji wychowawcy klasowego,
- spotkania z dyrektorem, pedagogiem, psychologiem, ciekawym człowiekiem,
- działalność Samorządu Szkolnego,
- prezentowanie osiągnięć dzieci (wystawy prac, udział w konkursach międzyszkolnych),
- zajęcia pozalekcyjne o charakterze rekreacyjnym, zabawowym,
- projekty,
- prezentacje,
- wycieczki tematyczne,
- dokarmianie zwierząt,

VIII EWALUACJA

- obserwacja,
- ankieta,
- analiza wytworów,
- rozmowa.